

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 2(48) 2025

8. David Hilbert: a Mathematics Mainstay. URL: <https://www.elephantlearning.com/post/david-hilbert-mathematics-mainstay> [in English].

9. David Hilbert's Contribution to Mathematics and Biography. URL: <https://unacademy.com/content/upsc/study-material/general-awareness/david-hilberts-contribution-to-mathematics-and-biography> [in English].

10. David Hilbert – the Last Wise Mathematician of the 20-th Century. URL: https://artofproblemsolving.com/community/c3841395h3330414_david_hilbert_the_last_wise_mathematician_of_the_20th_century?srsItd=AfmBOoqw2FNbUeKtNMf-qTvGIGfPm1raviSjjGDQYjk9VdtFiwbEi0X [in English].

11. Hallet M. Hilbert's axiomatic method and the laws of thought // Synthese. № 69 (2) (1986). 265 – 290 [in English].

12. Influential Mathematicians: David Hilbert. URL: <https://quantumformalism.substack.com/p/influential-mathematicians-david> [in English].

13. Reid C. Hilbert. New York : Springer-Verlag. 1970 [in English].

14. Rowe D. E. David Hilbert on Poincaré, Klein, and the World of Mathematics // Historia Mathematica. № 16 (4) (1989). 347 – 373 [in English].

15. The Mathematical Problems of David Hilbert. URL: <http://aleph0.clarku.edu/~djoyce/hilbert> [in English].

УДК 378

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2\(48\)-1181-1190](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-1181-1190)

Чепок Роман Володимирович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних та поведінкових наук, Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, тел.: (050) 979-60-60, <https://orcid.org/0000-0002-1449-9995>

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНОЗЕМНИХ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ)

Анотація. У статті розглянуто сучасні іноземні підходи до навчання в системі професійної освіти, зокрема в аспекті підвищення кваліфікації фахівців. Проведено аналіз основних освітніх моделей, що застосовуються в різних країнах, таких як дуальна система (Німеччина, Австрія, Швейцарія), модульне навчання (Великобританія, Фінляндія), компетентнісний підхід (США, Канада), цифрові технології та дистанційне навчання (ЄС, Австралія). Зарубіжні соціологічні дослідження свідчать про бажання багатьох людей підвищувати свою кваліфікацію не тільки в традиційних навчальних закладах, але і на своєму робочому місці, в громадських організаціях, в групах за інтересами, тобто таким чином, який передбачає підвищення не тільки рівня кваліфікації, але й культури співпраці. Найбільш активно ці ідеї розвиваються в працях німецьких дослідників (П. Браунек, У. Даушер, Х. Зіберт, Р. Міллер, А. Шмідт), які виявили ефективні форми співпраці — наставництво, навчання, спрямовані на розвиток процесу саморефлексії та відпрацювання професійного діалогу.

Особливу увагу приділено ролі самостійного навчання в професійному розвитку дорослих (на основі досліджень Г. Коллінза, Р. Кенді, О. Броккетта, Д. Хіместри), а також практико-орієнтованим методикам, які сприяють ефективному застосуванню отриманих знань у реальних робочих умовах.

У статті визначено можливості адаптації міжнародного досвіду до української системи професійної освіти. Обґрунтовано необхідність розвитку зв'язку освіти з ринком праці, впровадження модульного навчання, посилення цифровізації освітнього процесу та підтримки концепції безперервного навчання (lifelong learning).

У багатьох країнах здійснюється оновлення змісту освіти, розробляються нові технології, що формує соціальне замовлення педагогів на зміст підвищення кваліфікації. До компонентів оновлення належать: зміст освіти з відповідних дисциплін; актуалізація освітніх та виховних цілей, їх відповідність духу часу; педагогічний досвід та новаторські ідеї; концепція

глобальної стратегії в освіті; використання зарубіжного досвіду в організації підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Результати дослідження можуть бути корисними для науковців, освітніх управлінців, викладачів професійних навчальних закладів та фахівців, зацікавлених у вдосконаленні системи підвищення кваліфікації в Україні.

Ключові слова: професійна освіта, підвищення кваліфікації, іноземний досвід, дуальна система, модульне навчання, компетентнісний підхід, цифрові технології, самостійне навчання, безперервне навчання.

Chepok Roman Volodymyrovych Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social and Behavioral Sciences, Kherson State Agrarian and Economic University, Kherson, tel.: (050) 979-60-60, <https://orcid.org/0000-0002-1449-9995>

CHARACTERISTICS OF FOREIGN APPROACHES TO EDUCATION IN THE VOCATIONAL EDUCATION SYSTEM (ON THE EXAMPLE OF QUALIFICATION IMPROVEMENT)

Annotation. The article examines modern foreign approaches to training in the system of professional education, in particular, in the aspect of improving the qualifications of specialists. An analysis of the main educational models used in different countries, such as the dual system (Germany, Austria, Switzerland), modular learning (Great Britain, Finland), competence approach (USA, Canada), digital technologies and distance learning (EU, Australia) was carried out. Foreign sociological studies testify to the desire of many people to improve their qualifications not only in traditional educational institutions, but also in their workplace, in public organizations, in interest groups, that is, in a way that involves increasing not only the level of qualifications, but also the culture of cooperation. These ideas are most actively developed in the works of German researchers (P. Braunek, U. Dauscher, H. Siebert, R. Miller, A. Schmidt), who discovered effective forms of cooperation — mentoring, training, aimed at developing the process of self-reflection and practicing professional dialogue.

Special attention is paid to the role of self-study in the professional development of adults (based on the research of G. Collins, R. Candy, O. Brockett, D. Himestra), as well as practice-oriented methods that contribute to the effective application of acquired knowledge in real working conditions.

The article identifies the possibilities of adapting international experience to the Ukrainian professional education system. The necessity of developing the connection between education and the labor market, introducing modular training, strengthening the digitalization of the educational process and supporting the concept of lifelong learning is substantiated.

In many countries, the content of education is updated, new technologies are developed, which forms the social order of teachers on the content of professional development. The components of the update include: the content of education in the relevant disciplines; actualization of educational and educational goals, their compliance with the spirit of the times; pedagogical experience and innovative ideas; the concept of global strategy in education; use of foreign experience in the organization of professional development of pedagogical personnel.

The results of the study can be useful for scientists, educational managers, teachers of professional educational institutions and specialists interested in improving the system of professional development in Ukraine.

Keywords: professional education, professional development, foreign experience, dual system, modular training, competence approach, digital technologies, independent training, continuous training.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку суспільства та економіки якісна професійна освіта відіграє ключову роль у підготовці конкурентоспроможних фахівців. Особливої уваги потребує система підвищення кваліфікації, яка забезпечує безперервний професійний розвиток, адаптацію працівників до нових викликів ринку праці та інтеграцію сучасних освітніх технологій у навчальний процес.

Різні країни використовують специфічні підходи до навчання дорослих і професійної освіти, що зумовлено історичними традиціями, економічними факторами та соціальною політикою. Такі системи, як дуальна освіта (Німеччина, Австрія, Швейцарія), модульне навчання (Великобританія, Фінляндія), компетентнісний підхід (США, Канада), цифрове та дистанційне навчання (ЄС, Австралія) демонструють високу ефективність у забезпеченні якісної підготовки фахівців та їх професійного зростання.

В Україні спостерігається поступова інтеграція міжнародних освітніх практик у систему професійної освіти, однак цей процес супроводжується низкою викликів, зокрема адаптацією програм до національних реалій, розробкою відповідних стандартів, залученням бізнесу до навчального процесу. У зв'язку з цим виникає потреба у комплексному аналізі зарубіжного досвіду підвищення кваліфікації, його можливого застосування в українській системі професійної освіти та розробці ефективних механізмів імплементації найкращих світових практик.

Таким чином, проблема дослідження полягає у визначенні характеристик іноземних підходів до навчання в системі професійної освіти, аналізі їхньої ефективності та оцінці можливостей адаптації цих підходів в Україні для вдосконалення процесу підвищення кваліфікації фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи сучасні підходи до навчання в системі професійної освіти за кордоном, особливо в контексті підвищення кваліфікації, можна виділити кілька ключових аспектів:

1. Дуальна система освіти. У Німеччині широко застосовується дуальна система професійної освіти, яка поєднує теоретичне навчання в професійних

школах із практичною підготовкою на підприємствах. Цей підхід забезпечує студентам можливість здобувати практичні навички безпосередньо в робочому середовищі, що підвищує їхню мотивацію та сприяє кращій адаптації до вимог ринку праці. Важливим елементом цієї системи є стандартизація освітніх процесів, яка гарантує високу якість підготовки фахівців.

2. Професійно-орієнтований підхід. У закладах професійної освіти значна увага приділяється формуванню у студентів навичок спілкування іноземною мовою в конкретних професійних контекстах. Такий підхід підвищує мотивацію до вивчення іноземних мов, оскільки студенти бачать безпосередню користь у своїй майбутній професійній діяльності. Використання фахової термінології та автентичних матеріалів сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та розвитку комунікативних компетенцій.

3. Андрагогічний підхід. У системі підвищення кваліфікації дорослих, зокрема працівників правоохоронних органів та військовослужбовців, застосовується андрагогічний підхід, який акцентує увагу на розвитку особистісних якостей та врахуванні попереднього досвіду навчання. Це дозволяє ефективніше адаптувати навчальні програми до потреб слухачів та сприяє їхньому професійному розвитку.

4. Інтеграція теорії та практики. У багатьох зарубіжних країнах значна увага приділяється інтеграції теоретичного навчання з практичною діяльністю. Це досягається через організацію практик у соціально-культурних закладах, агентствах соціальної роботи та інших установах, що сприяє професіоналізації спеціалістів та розвитку їхніх практичних навичок.

5. Дистанційне навчання. У західноєвропейських країнах поширеною є форма дистанційного навчання, яка передбачає модульний принцип організації навчального процесу, використання спеціалізованих технологій та засобів навчання, систему підготовки тьюторів, постійний зв'язок між студентом і викладачем, гнучкий графік навчання та широкий перелік спеціальностей. Це створює "відкритий освітній простір" та забезпечує доступність навчання для різних категорій населення.

Варто зазначити, що в країнах Європейського Союзу кожна держава несе відповідальність за організацію своєї системи освіти, що дозволяє адаптувати освітні підходи до національних особливостей та потреб ринку праці.

Загалом, сучасні іноземні підходи до навчання в системі професійної освіти спрямовані на гнучкість, інтеграцію теорії та практики, індивідуалізацію навчання та використання новітніх технологій, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців та їх конкурентоспроможності на ринку праці. Останні дослідження, присвячені характеристиці іноземних підходів до навчання в системі професійної освіти, зокрема в контексті підвищення кваліфікації, виконані такими авторами: В.В. Ягупов, Л.М. Петренко,

С.Г. Кравець та інші. У колективній монографії «Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти» (2019) вони розглядають концептуальні засади дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах. [2]

О. Радкевич, О. В. Бородієнко, С. Г. Кравець та інші. У праці «Професійна освіта: контекст євроінтеграційних процесів» вони аналізують інновації для вдосконалення національної системи професійної освіти, враховуючи європейський досвід.

О.О. Бабакіна. У своїх дослідженнях вона зосереджується на розвитку системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти Великобританії, що може бути корисним для порівняльного аналізу іноземних підходів у професійній освіті.

І. Черновалюк. У статті «Професійно-орієнтована мовна підготовка іноземних здобувачів» (2022) авторка систематизує сучасні підходи до відбору змісту навчання спілкування у професійній сфері, що стосується методичних підходів у професійній освіті.

Ці автори зробили значний внесок у дослідження іноземних підходів до навчання в системі професійної освіти, особливо в аспекті підвищення кваліфікації.

Мета статті – аналіз та характеристика іноземних підходів до навчання в системі професійної освіти, зокрема в аспекті підвищення кваліфікації фахівців, а також визначення можливостей адаптації зарубіжного досвіду до українських реалій.

Для досягнення цієї мети передбачено:

дослідити сучасні тенденції професійної освіти в країнах з розвинутою економікою (Німеччина, Великобританія, США, Канада, Японія тощо);

проаналізувати ефективність модульного, компетентнісного, цифрового, мікронавчання та дистанційного навчання у контексті безперервного професійного розвитку;

визначити сильні та слабкі сторони різних підходів до підвищення кваліфікації;

оцінити можливості імплементації найкращих світових практик у систему професійної освіти України;

запропонувати рекомендації щодо вдосконалення національної системи підвищення кваліфікації на основі міжнародного досвіду.

Результати дослідження сприятимуть оптимізації процесу професійної підготовки та підвищення кваліфікації в Україні, що, у свою чергу, забезпечить відповідність національної освіти вимогам сучасного ринку праці.

Виклад основного матеріалу. У ХХІ ст. гострішою стала необхідність такого розвитку кожної країни, яка формує власні стратегії додаткової професійної освіти дорослих на основі міжнародних документів розроблених ЮНЕСКО, Європейським Союзом, іншими міжнародними об'єднаннями та організаціями.

Дослідження, проведені за кордоном, показали, що підвищення кваліфікації досягає найбільшого ефекту при дотриманні наступних умов: орієнтація на практичні потреби учнів і врахування специфічних психологічних особливостей навчання дорослих, а все це призводить до позитивних змін когнітивних властивостей особистості, підвищення її професійної та інтелектуальної активності.

Інтерес до підвищення кваліфікації та професійної перепідготовки дорослих зріс у другій половині ХХ ст. В Англії, США тоді велося дослідження функцій системи підвищення кваліфікації, в результаті якого були виявлені наступні функції: допоміжна (виявлення недоліків освіти); адаптаційна (допомога в адаптації до умов праці та успішному практичному застосуванні отриманих знань); рекваліфікаційна (підвищення кваліфікації до рівня, що відповідає новим, підвищеним вимогам до професії); розширююча (підготовка до нового виду діяльності); спеціалізована (придбання додаткової кваліфікації).

У 1970 р. в матеріалах ЮНЕСКО вперше було поставлено питання про безперервне підвищення кваліфікації, були закладені основи теорії довічної освіти, а також сформульовані принципи безперервності та всебічності освіти. [1]

Широка дискусія про критерії оцінки підвищення кваліфікації розгорнулася в наступному десятилітті. Суперечки в основному зводилися до питання про те, як вимірювати ефективність в системі підвищення кваліфікації.

З 1990 року і дотепер увага приділяється оновленню, розширенню категорій учнів у системі підвищення кваліфікації та зосередженню діяльності з підвищення кваліфікації безпосередньо в фірмах, компаніях, бізнес-школах, консультаційних центрах. Йде процес їх об'єднання в системі підвищення кваліфікації фахівців з різних сфер для забезпечення їхньої компетентності, визначення рівня їхньої професійної підготовки та здатності до випереджаючих дій в умовах невизначеності. [3]

Постійне підвищення кваліфікації заохочується в цілому ряді зарубіжних країн. Так, у США, Англії, Канаді, Японії підвищення кваліфікації стимулюється систематичними (періодичність — від трьох до п'яти років) атестаціями фахівців. До 30% працівників готуються до атестації стаціонарних форм підвищення кваліфікації; майже 70% — шляхом навчання на робочому місці, а також самоосвіти. Оновлення професійних знань, умінь, навичок сприяють поряд з державними органами – професійні товариства, асоціації. Однак концентрація основних ланок підвищення кваліфікації безпосередньо у сфері виробництва породжує ряд суттєвих проблем, які певною мірою деформують цільові установки безперервної освіти (цільність на вирішення вузьковідомчих завдань на шкоду загальнокультурному розвитку фахівців). Ця проблема багато в чому пов'язана з тим, що в окремих країнах немає стандарту підвищення кваліфікації. Тільки в Італії, Франції та Іспанії існують

державні органи, функція яких — формувати та контролювати загально-національні стандарти на етапі підвищення кваліфікації фахівців. В інших країнах ця діяльність не піднімається вище інтересів окремої фірми, організації. Помітну роль в останні роки стали відігравати навчальні заклади, організовані приватними підприємцями (переважно в США).

Поширеною формою підвищення кваліфікації в США є короткострокові курси з терміном навчання від двох тижнів до двох-трьох місяців з відривом від виробництва один раз на три-чотири роки. Крім того, продуктивною формою підвищення кваліфікації фахівців вважається самоосвіта.

Велика увага при підвищенні кваліфікації дорослих за кордоном приділяється чотирьом сферам: самоосвіті, критичному міркуванню, досвідченому навчанню та вмінню вчитися. Кожен з цих напрямків розкривається на основі цілісного підходу.

Австралійські, канадські та американські автори (Г. Коллінз; Р. Кенді; О. Броккетт і Д. Хіместра), які досліджували проблему теорії і практики самоосвіти, вказували на те, як дорослі люди ставлять перед собою освітню мету, самі підбирають собі необхідні джерела, вирішують, який спосіб вибрати навчання, самі оцінюють свої успіхи.

Проблеми підвищення кваліфікації фахівців визначаються законодавчими актами конкретних держав. Система підвищення кваліфікації в Англії є платною, але витрати на навчання компенсуються організацією-наймодавцем за пред'явленням сертифіката про закінчення наступного етапу навчання, якщо підвищення кваліфікації включено до фінансового плану організації. Департамент освіти і науки безпосередньо підвищенням кваліфікації не займається, але при виявленні кризових станів у конкретній сфері надає допомогу на регіональному рівні.

У Японії введені спеціальні державні акти, що регулюють безперервну освіту тих, хто має постійну роботу. Так, Закон про атестацію педагогічного персоналу передбачає обов'язкове підвищення кваліфікації кожні п'ять років. Закон передбачає можливість підвищення класу виробничого сертифіката після чергового навчання, що значно підвищує заробітну плату фахівця.

В останні десятиліття ХХ ст. ідея розвитку критичного мислення стала найпопулярнішою серед фахівців з освіти дорослих. С. Брукфілд у своїх дослідженнях довів, що дорослі в освітньому процесі вільно застосовують логіку, порівняння та зіставлення, активну інтелектуальну діяльність, рефлексивне судження та гносеологічне пізнання. Критичне мислення включає в себе взаємопов'язані процеси: твердження, які раніше приймалися як непорушні, піддаються критичному аналізу і відкидаються або модифікуються; визначаються можливі альтернативні погляди на ідею, дії, форми мислення.

Для дорослих у всьому світі дуже характерно мікронавчання (Д. Аллен, М. Седкер і Дж. Купер) — аналіз компонентів професійної майстерності, тобто

здатність представити найвищий рівень професійної діяльності як суму умінь і навичок. Мікронавчання відбувається у сфері підвищення кваліфікації педагогічних працівників при відпрацюванні нового змісту освіти та нових методів навчання.

Перспективними напрямками досліджень теорії навчання дорослих, на думку зарубіжних вчених, є: вплив національно-культурного середовища (Р. Претт); створення практичних теорій (Г. Ашер); застосування нових форм навчання та використання цифрового — електронних засобів — масової інформації, організації дистанційного навчання (Я. Гібсон, Ж. Касл, Н. Кідд) та ін.

Зарубіжні соціологічні дослідження свідчать про бажання багатьох людей підвищувати свою кваліфікацію не тільки в традиційних навчальних закладах, але і на своєму робочому місці, в громадських організаціях, в групах за інтересами, тобто таким чином, який передбачає підвищення не тільки рівня кваліфікації, але й культури співпраці. Найбільш активно ці ідеї розвиваються в працях німецьких дослідників (П. Браунк, У. Даушер, Х. Зіберт, Р. Міллер, А. Шмідт), які виявили ефективні форми співпраці — наставництво, навчання, спрямовані на розвиток процесу саморефлексії та відпрацювання професійного діалогу.

Більшість дослідників освіти звертають увагу на особистісний сенс підвищення кваліфікації, мотивацію дорослих, яка проявляється в критичні моменти їхнього життя, коли фахівці гостро відчують потребу в нових знаннях і навичках, та найбільш сприйнятливі до нової інформації. Часто навчання дорослих орієнтоване на конкретне завдання і пов'язане з їх роботою. Найчастіше люди включаються в освітній процес в тих ситуаціях, які для них виступають в ролі «поворотного пункту».

Бажання вирости у власних очах, підвищити свою самоповагу значно посилює прагнення і сприйнятливість дорослих до знань. Дорослі з більшою охочістю підвищують свою кваліфікацію, якщо вважають, що вона стане в нагоді їм протягом усього їхнього подальшого життя.

У практиці підвищення кваліфікації США та країн Західної Європи обговорюється твердження, що найсильнішим стимулом до навчання у дорослих є прагнення позбутися «фактора придушення»; молодші за ієрархією з великим бажанням відвідують різні семінари, в яких розглядаються проблеми роботи в команді, роблячи це з бажання позбутися тиску керівника. Найкраща мотивація до навчання — самомотивація (lifelong learning). Розробка програм підвищення кваліфікації для дорослих відіграє дуже важливу роль. На думку М. Ноулза, наприклад, навчання дорослих вимагає розробки програм самопідготовки, самонавчання. [4]

Важливе місце у підвищенні кваліфікації за кордоном приділяється формам і методам навчання. Дорослі суб'єкти системи підвищення кваліфікації віддають перевагу реальним професійним ситуаціям, які змушують

думати, активно брати участь в обговоренні та прийнятті рішень. Дорослі віддають перевагу рольовим іграм і моделювання ситуацій, крім практичних завдань і вправ. Сучасна теорія (Д. Тейлор і Р. Уолфорд) моделювання професійних ситуацій, спрощеного відтворення життєвих ситуацій стверджує, що в процесі їх застосування активними стають і викладачі, і слухачі (всі учні). Названа теорія базується на проблемах і вимогах міждисциплінарного підходу, пов'язана з формуванням нового соціального досвіду і значно розширює просторове поле навчання; вимагає високого динамізму, гнучкості мислення і адаптації до мінливих розумових структур, в них повинен бути елемент рефлексії.

Програма навчання в системі підвищення кваліфікації виділяє час на «зворотній зв'язок»: забезпечення критичної оцінки виконаної роботи.

Велика увага в системі професійної освіти за кордоном приділяється вирішенню проблеми подолання психологічного бар'єру, викликаного страхом втратити авторитету, а з ним роботу. У багатьох країнах здійснюється оновлення змісту освіти, розробляються нові технології, що формує соціальне замовлення педагогів на зміст підвищення кваліфікації. До компонентів оновлення належать: зміст освіти з відповідних дисциплін; актуалізація освітніх та виховних цілей, їх відповідність духу часу; педагогічний досвід та новаторські ідеї; концепція глобальної стратегії в освіті; використання зарубіжного досвіду в організації підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Висновки.

Зарубіжний досвід підтверджує необхідність реформування української системи професійної освіти. Основними напрямками інтеграції іноземних практик можуть бути: посилення зв'язку між освітою та ринком праці через дуальну систему та партнерство з підприємствами; розширення використання модульного навчання для підвищення гнучкості освітніх програм; впровадження механізмів самостійного навчання для розвитку навичок *lifelong learning*; активне використання цифрових технологій для підвищення доступності та якості навчання.

В українському та зарубіжних варіантах змісту підвищення кваліфікації багато спільного: зміна змісту освіти; оновлення організаційних форм і методів навчання дорослих; проблеми та протиріччя в мотивації до зміни рівня професійної компетентності тощо. У той же час розвиток систем підвищення кваліфікації в різних країнах має певну специфіку. Однак загальний культурний, змістовний і технологічний контексти роблять вітчизняну та зарубіжну системи підвищення кваліфікації відкритими для широких контактів та змістовного взаємного збагачення.

Перспективи подальших досліджень.

Для подальшого вдосконалення професійної освіти в Україні доцільно провести глибший аналіз ефективності впровадження іноземних освітніх моделей у конкретних галузях. Важливим також є дослідження оптимальних

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 2(48) 2025

шляхів розвитку цифрових форматів навчання та підготовки викладачів до використання інноваційних підходів.

Загалом, інтеграція найкращих міжнародних практик у національну систему професійної освіти сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських фахівців та забезпеченню якісної підготовки кадрів для сучасного ринку праці.

Література:

1. Чепок Р.В. Професійна освіта як наукова галузь європейського простору та історія її становлення. Rozwój zawodowy i integracja uczestników procesu edukacyjnego z europejską przestrzenią edukacyjną: materiały z Międzynarodowego webinarium naukowo – praktycznego, Łomża-Cherson, 18.04.2023r. / Redakcja naukowa Andrzej Borusiewicz, Zoia Sharlovyh. – Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2023. – 152 s 120-127 https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=l-mayB0AAAAAJ&citation_for_view=l-mayB0AAAAAJ:4TOrqqG69KYC

2. Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти: монографія / авт. кол. В. В. Ягупов, Л. М. Петренко, С. Г. Кравець та ін. – Київ: Військова освіта 2 (48), 2023ю – С.343-355 <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/294911/287728>

3. Management: individual and organizational effectiveness (1981) 3rd ed. Michael H. Mescon, MA:Harper & Row, p 777

4. Using Learning Contracts: Practical Approaches to Individualizing and Structuring Learning Wiley. (1986) John Wiley & Sons, LTD Malcolm S. Nouls

References:

1. Chepok R.V. (2023) Professional education as a scientific branch of the European space and the history of its formation. Professional development and integration of participants in the educational process with the European educational space: materials from the International scientific and practical webinar, Łomża-Cherson, April 18, 2023. / Scientific editors: Andrzej Borusiewicz, Zoia Sharlovyh. – Publisher: MANS in Łomża,. – 152 pp. 120-127 https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=l-mayB0AAAAAJ&citation_for_view=l-mayB0AAAAAJ:4TOrqqG69KYC

2. V.V. Yagupov, L.M. Petrenko, S. G. Tailor (2023) Distance learning in the system of professional and technical education: monograph [Modern trends in retail network in Ukraine] Kyiv: Military education [in Ukrainian]. <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/294911/287728>

3. Management: individual and organizational effectiveness (1981) 3rd ed. Michael H. Mescon, MA:Harper & Row, p 777

4. Using Learning Contracts: Practical Approaches to Individualizing and Structuring Learning Wiley. (1986) John Wiley & Sons, LTD Malcolm S. Nouls